

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Pražský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Vyšší odborná škola publicistiky

Opatovická 18, 110 00 Praha 1

Identifikátor školy: 600020126

Termín konání komplexní inspekce: 7. až 13. února 2002

Čj.	010216/02-5154
Signatura	ka1mv411

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Vyšší odborná škola (dále VOŠ) byla zřízena jako Vyšší odborná křesťanská škola publicistiky zřizovací listinou čj. 4282/95 dne 20. prosince 1995 s platností od 1. ledna 1996. Zřizovatelem je Arcibiskupství pražské, Hradčanské náměstí 16, Praha 1. Škola byla zřízena na dobu neurčitou a dle článku IV. zřizovací listiny je statutárním orgánem ředitel školy. Původní sídlo školy bylo na adrese Korunní 586/2, Praha 2. Dodatkem č. 1 ke zřizovací listině čj. 1990/96 ze dne 29. května 1996 se změnil název školy na Vyšší odborná škola publicistiky. Dodatkem č. 2 ke zřizovací listině čj. 583/98 ze dne 24. února 1998 došlo ke změně sídla školy, stávající adresa je Opatovická 18, Praha 1. V souvislosti se změnou adresy vydalo MŠMT nové rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení pod čj. 17 227/2001-21 ze dne 11. května 2001. V rozhodnutí je konstatována kapacita 270 žáků a uveden studijní obor 72-42-N/002 Publicistika, denní studium. Od 2. ročníku si žáci volí specializaci - zaměření Kulturní publicistika a Sociálně-politická publicistika. Tomu odpovídá nabídka volitelných a výběrových předmětů.

VOŠ realizuje v souladu s tímto rozhodnutím výuku v denním studiu, studium dálkové nebylo zatím MŠMT povoleno. Výuka probíhá formou přednášek, seminářů a cvičení, její součástí má být podle učebního plánu také souvislá třítydenní praxe v závěru 2. a 4. období.

Ve Výkazu o vyšší odborné škole podle stavu k 15. říjnu 2001 vykazuje škola 221 žáka v pěti skupinách. Tento údaj není zcela přesný, neboť ČŠI zjistila jisté nesrovnalosti v udávaném a skutečném počtu žáků (jak je popsáno dále). Rovněž uvedené dělení 2. a 3. ročníku do skupin neodpovídá skutečnosti.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

VOŠ se zaměřuje na přípravu odborníků v oblasti publicistiky, kteří se mohou uplatnit v tištěných médiích, případně v rozhlase či televizi. V oblasti vzdělávání klade důraz vedle odbornosti i na systematické zdokonalování vyjadřovacích schopností, jazykové kultury a široké znalosti z oborů společenských věd.

Cílem inspekce bylo posouzení průběhu a výsledků vzdělávání v předmětech, které škola deklaruje jako profilové vzhledem ke své koncepci. Předměty byly posuzovány v těchto blocích: blok specifických předmětů oboru publicistiky (redigování a práce s textem, tvůrčí dílna psaní, analýza médií, zpravodajské a publicistické žánry, tvorba novin a časopisů a rozhlasová tvorba), blok českého jazyka a literatury (český jazyk, textologie, současná česká literatura, umělecké směry, polemika a diskuse) a blok společenských věd (filozofie, estetika, úvod do sociologie, problémy současného světa, člověk a náboženství, sociální psychologie).

Dále se inspekce zaměřila na efektivitu čerpání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.

Prostorové a materiální podmínky školy

Vyšší odborná škola publicistiky sídlí v prvním a druhém poschodí domu č. 784 v Opatovické ulici v Praze 1. Tyto prostory užívá na základě nájemní smlouvy ze dne 15. července 1997 uzavřené s firmou NELSON, s.r.o. se sídlem v Liberci 3, Slavíčková 68. Původně se jednalo

o plochu cca 700 m² pronajatou na dobu určitou od 1. září 1997 do 1. srpna 2000. Následnými dodatky ke smlouvě č. 1, 2, 3, 5, 6 a 8 byla užívaná plocha postupně rozšířena o dalších 272 m². Dodatkem ke smlouvě č. 4 ze dne 1. prosince 1999 byla smlouva uzavřena na dobu neurčitou s roční výpovědní lhůtou. Vedle učeben pro teoretickou výuku mají žáci k dispozici cvičné rozhlasové a televizní studio, přednáškovou aulu a fotolaboratoř.

Z hlediska materiálního byly jediným nedostatkem malé a špatně čitelné tabule (v učebnách není k dispozici tekoucí voda na jejich mytí, pouze vlhká houba a malé umyvadlo). Učebny byly vybaveny standardním školním nábytkem, jinak svou strohostí až na jednu výjimku nebyly esteticky podnětné. Velmi dobře je po materiální stránce vybaveno cvičné mediální studio.

Nedílnou součástí výuky odborných předmětů je využívání moderní audiovizuální techniky. Významným prvkem zázemí studentů i pedagogů je školní knihovna. Je přístupná denně, vedle denního tisku a časopisů poskytuje zájemcům beletristickou i odbornou literaturu. Knižní fond činí přibližně 3500 svazků, tituly jsou přehledně a systematicky řazeny v prosklených skříních. V souladu se současným trendem získávání, zpracovávání a předávání informací disponuje škola rovněž připojením k internetu, který mohou žáci celodenně využívat.

Blok specifických předmětů oboru publicistiky

Výuka sledovaných předmětů odpovídala rámcovým učebním osnovám, časově-tematický plán pro předmět redigování a práce s textem nebyl v době hospitací k dispozici. Sledovaná výuka se vyznačovala tím, že učitelé správně reagovali na aktuální vývoj naší i zahraniční mediální scény. Pouze předmět rozhlasová tvorba (podle předloženého plánu) poskytuje dílčí a víceméně povrchní teoretické znalosti a praktické zkušenosti z rozhlasové publicistické tvorby. Je to patrné i z nízké hodinové dotace a absence doprovodných disciplín (např. mluvní výchova, technické minimum).

Nesporným kladem byla erudice a přirozená autorita vyučujících, jde vesměs o zkušené pedagogy s dostatečnou a navíc stále aktivní zkušeností z práce v tištěných i elektronických médiích.

Hospitace proběhly v druhém týdnu letního období, zčásti byly jednotlivé hodiny poznamenány ještě dílčími organizačními nedotaženostmi (pokyny k práci, zápisy předchozích zápočtů, částečně neefektivní rozložení času v přednášce rozhlasová tvorba a pod.). Způsob výuky výrazně preferoval praktické dovednosti, nezbytné pro zapojení absolventů VOŠ do redakčních týmů, vhodně se opíral o potřebnou teorii daného předmětu. Téměř všichni učitelé velmi často odkazovali na konkrétní situace, využívali osobní zkušenosti z redakční práce, pracovali s texty článků a vtahovali studenty do živé a dynamicky se rozvíjející problematiky našich médií. Výuka nebyla stereotypní, po stránce metod a forem byla (až na jednu výjimku) dostatečně pestrá a přitažlivá. Učitelé přesvědčivě argumentovali a fundovaně reagovali na dotazy žáků. Pouze v předmětu rozhlasová tvorba se část, ve které žáci vyjadřovali svůj vztah k rozhlasu, jevila málo zajímavá a zbytečně dlouhá. Kladem tohoto předmětu naopak byla analýza cvičných studentských prací, i když nebyly voleny práce žáků VOŠ a ukázky publicistických žánrů se omezily jen na anketu.

Ve sledovaných hodinách byl patrný cíl výuky, pozitivním a motivujícím prvkem byla také posloupnost a návaznost jednotlivých předmětů, vědomí souvislosti s výkladem v paralelních předmětech a u ostatních učitelů (zejména v předmětu redigování a práce s textem). Vysoce motivující byla práce s aktuálním textovým a obrazovým materiálem - analyzovány byly novinové články a televizní relace z posledních dní, navíc s pomocí kvalitního a studenty zjevně

zažitého hodnotového a terminologického aparátu. Způsob zadávání týmových úkolů v předmětu tvorba novin a časopisů byl vysoce odborně náročný a aktuální. Žáci byli motivováni ke skutečně investigativní týmové práci. V předmětu rozhlasová tvorba bylo dílčím negativem poněkud nejasné zadání kritérií pro hodnocení vyslechnuté ukázky.

Všichni učitelé jsou komunikačně i odborně velmi zdatní, přesvědčiví a respektovaní. Atmosféra v hodinách byla uvolněná a neformální, škola preferuje přátelský přístup a dobrou kvalitu osobních vztahů. To však mělo někdy negativní dopady na výuku (pozdní příchody a odchody během přednášek i seminářů, zvonění mobilních telefonů při vyučování).

Kvalita výuky v bloku specifických předmětů oboru publicistiky je hodnocena jako velmi dobrá.

Blok předmětů z oboru českého jazyka a literatury

Postavení těchto předmětů v aktuálním učebním plánu školy není zcela v souladu s učebním plánem, který byl škole pro výuku vyššího odborného studia schválen ministerstvem školství. Nesoulad je jednak ve struktuře předmětů (předmět textologie vyučovaný ve 3. ročníku se ve schváleném učebním plánu neobjevuje), jednak ve způsobu ukončení studia předmětu (v českém jazyce má být zkouška po 1. semestru, po 2. - 4. semestru má být student hodnocen zápisem „splněno“, v aktuálním učebním plánu je však zkouška zařazena po 3. semestru). Podle textu schválených učebních dokumentů na str. 5 mají být na začátku školního roku připravovány sylaby s uvedením povinné i doporučené literatury pro potřeby žáků. V praxi toto ustanovení schváleného studijního dokumentu není důsledně naplňováno - v tomto školním roce nejsou k dispozici sylaby pro všechny předměty, případně existují sylaby z doby začátku činnosti školy, ale nejsou současnými vyučujícími aktualizovány. Pokud dochází na rozhraní semestrů ke změně vyučujícího, chybí občas v předmětu logická návaznost.

Výuka předmětů je kvalitně personálně zajištěna interními učiteli školy a externími odborníky z praxe. Pedagogickou činnost zvládali ve sledovaných hodinách bravurně jak svou odborností, tak i přístupem ke studentům. Na výuku se náležitě připravili, obsah jednotlivých seminářů a přednášek byl promyšlený.

Rozsah učiva šel jednoznačně nad rámec středoškolských požadavků a odpovídal potřebám vyšší odborné školy. Výuka této skupiny předmětů je trvale směřována k práci publicisty, akcentuje jazykové kompetence, nutnost kulturního rozhledu studentů publicistiky a jejich komunikační dovednosti. Uplatňují se zejména cvičení, přednáška a přednáška s demonstrací příkladů. Aktivita studentů při výuce byla vyšší v situacích, které se týkaly publicistické činnosti a problematiky, kterou většinou znají ze své praxe v médiích. Převažovala-li při výuce teorie (zvl. v případě literární vědy), probíhala komunikace jen mezi pedagogem a několika jednotlivci.

Dominantní v této skupině je předmět český jazyk, rozšířený v 6. semestru o předmět textologie. Vyučující je pro tuto výuku špičkovou odbornicí, která má vysoké nároky i na znalosti studentů, protože je připravuje do praxe, v níž bude český jazyk důležitým nástrojem. Vysoké nároky jsou vyváženy její zodpovědnou pedagogickou prací a maximální snahou o to, aby studenti zvládli jazykový systém a přistupovali k němu jako k živému organismu, který má své nepominutelné zákonitosti. Výrazným problémem úspěšného splnění požadavků výuky je fakt, že mnozí studenti žurnalistiky po absolvování základní a střední školy náležitě nezvládají pravidla českého pravopisu. Nesplnění povinností stanovených pro zkoušku či průběžnou kontrolu znalostí a dovedností v předmětech český jazyk a textologie patří k nejčastějším

problémům studentů této školy.

Výuka všech předmětů se vyznačovala přátelskou atmosférou, ohleduplností k potřebám žáků a pozitivními vztahy mezi pedagogy a studenty. Tento jistě žádoucí rys vyučování má zvláště při přednáškách i negativní důsledek - nesplnění zadané úlohy, pozdní příchody studentů do výuky, odchody v průběhu přednášky.

Kvalita výuky je v bloku předmětů z oblasti českého jazyka a literatury na velmi dobré úrovni.

Blok společenskovedních předmětů

Úkolem těchto předmětů je poskytnout budoucím publicistům široký základ pro dobrou orientaci v oblasti politické, kulturní a sociální. V rámci schválených učebních dokumentů má škola vypracované osnovy jednotlivých předmětů, ty blíže vymezují tematické celky (bez časového upřesnění). Výuka se podle nich realizuje jen částečně, učitelé značně využívají možnost 30% úpravy obsahu. Rovněž předložené sylaby, které mají být vypracovány aktuálně na začátku každého školního roku, nezohledňovaly všechny změny ani časové rozvržení a tím ztěžovaly studentům orientaci ve struktuře předmětů. Z hlediska časového rozložení a způsobu klasifikace nekorespondovaly některé předměty se schváleným učebním plánem (úvod do sociologie, filozofie).

Sledované předměty vyučovalo pět učitelů s odpovídajícím vysokoškolským vzděláním. Všichni jsou velmi kvalitními odborníky s rozsáhlými znalostmi. Z jejich způsobu prezentace učiva byla patrná i značná pedagogická dovednost. Vzhledem k začátku letního období nebyly do rozvrhu dosud zařazeny některé semináře, sledovaná výuka probíhala formou přednášek.

Všechny přednášky měly promyšlenou strukturu, učitelé navázali okamžitě kontakt s žáky, dokázali zaujmout svým vystupováním i volbou příkladů. Nejúčinnější motivací byla vždy možnost využití nových poznatků v publicistické praxi. Žáci do výuky aktivně vstupovali, diskutovali s učiteli i mezi sebou. V souladu s koncepcí školy byl kladen důraz na to, aby se žáci naučili přijímat a dále zpracovávat teoretické informace v mluvené i psané podobě. Jejich obsah i rozsah převyšoval výrazně středoškolské učivo. V předmětech sociální psychologie a problematika současného světa učitelé využívali životní zkušenosti žáků a poznatky vhodně aplikovali. V ostatních předmětech (svou povahou více teoretických a naukových) byly v maximální míře využity mezipředmětové vztahy a předchozí znalosti žáků.

Informace byly podávány vždy objektivně, bez jednostranné interpretace, v souladu s pojetím a cílem oboru deklarovaným v učebních dokumentech. Žáci se nebáli prezentovat svůj (často odlišný) názor, všichni se navzájem respektovali a dodržovali pravidla dialogu. Dobrou interakci a vzájemnou komunikaci umožnil i malý počet žáků, kteří se do výuky dostavili. Rušivým momentem byly jejich občasné příchody a odchody během hodin. Komunikace probíhala na velmi dobré úrovni, žáci se snažili přesně a výstižně formulovat otázky, na které vždy dostali vyčerpávající odpověď. Vystupování učitelů přispělo k vytvoření pracovní a přátelské atmosféry ve třídách.

Celkově hodnotí ČŠI blok společenskovedních předmětů jako velmi dobrý.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Bezprostřední příprava všech učitelů na výuku je na velmi dobré úrovni, ovšem výrazné nedostatky jsou v realizaci učebního plánu. Škola má vypracované vlastní učební dokumenty, které upravuje podle aktuálních možností, případně podle potřeb žáků. Tyto dokumenty však přibližně v 50% neodpovídají učebnímu plánu, který schválilo MŠMT a na jehož realizaci poskytuje státní prostředky. Obsah učiva je přiměřeně náročný a odpovídá požadavkům studia na vyšší odborné škole. Výuka je výrazně směřována k budoucí profesi žáků, vedle přednášek je velký důraz kladen na praktická cvičení. Materiální podmínky jsou průměrné. Personálně zabezpečují výuku interní i externí učitelé, odborníci s rozsáhlými zkušenostmi a pedagogickými dovednostmi. Ti svým vystupováním a přístupem k výuce motivují žáky a vytvářejí pozitivně laděnou atmosféru. Všichni učitelé v plné míře respektují osobnost žáků, což ovšem vede občas k narušování výuky (příchody a odchody během výuky, vyřizování hovorů z mobilních telefonů a pod.). Průběh a výsledky vzdělávání hodnotí ČŠI jako velmi dobré.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Nový ředitel byl jmenován do funkce dne 10. července 2001 arcibiskupem pražským, Miroslavem kardinálem Vlkem. Do určité míry ve své strategii a ve způsobu řízení navazuje na svého předchůdce - pozitivně i negativně. Současná koncepce školy se snaží nabídnout alternativní studium publicistiky, ve kterém se klade stejný důraz na teorii i na praktický nácvik dovedností. Tím má být vychován publicista schopný uplatnit se v současných médiích, s dostatečným teoretickým i praktickým zázemím a se schopností dále se vzdělávat. Ředitel školy vnímá povinnou výuku pouze jednoho cizího jazyka jako určitý nedostatek, v budoucnu chce proto rozšířit učební plán o další jazyk.

V současné době se vedení školy soustřeďuje zejména na řešení bezprostředních úkolů. Jedním z hlavních je stabilita pedagogického sboru a trvalá spolupráce s osvědčenými externími pracovníky. Druhým neméně důležitým úkolem je aktualizace obsahu studijních dokumentů. Platné učební dokumenty schválilo MŠMT v roce 1996 s platností od 1. září 1996. Škola si však učební plán upravovala podle svých potřeb a personálních možností, takže v současnosti realizovaná výuka (počet hodin, rozložení do semestrů, způsob klasifikace) neodpovídá schválenému dokumentu přibližně v 50%. V některých případech se učí předměty, které nejsou v plánu vůbec uvedeny (analýza médií, textologie), další předměty jsou zařazovány do jiného období studia, případně jsou ukončovány jinak než stanoví plán (např. „zkouška“ místo „splněno“). Škola tak neplní svůj závazek vůči státu, neboť na schválený učební program získává od státu finanční prostředky.

Z interního dokumentu, který upravuje organizaci školního roku 2001/2002 (sdělení ředitele školy č. 36/01) vyplývá, že v tomto školním roce není plánováno příslušnou vyhláškou předepsaných 32 týdnů výuky. Žáci 1. a 2. ročníku absolvují 27 týdnů výuky (12 v zimním a 15 v letním období), 3. ročník 24 týdny (12 v zimním i letním období). Podle téhož dokumentu výuka odborných předmětů v tomto školním roce začala 1. října 2001, náplň práce žáků ani učitelů v září není doložena, což rovněž neodpovídá příslušné vyhlášce.

Souvislou třítydenní praxi mají podle schválených dokumentů žáci konat vždy na konci 2. a 4. období. Ve skutečnosti se to převážně neděje a žáci vykonávají praxi kdykoliv během roku. Potvrzení, která odevzdávají na studijní oddělení, nemají patřičnou vypovídací hodnotu a nasvědčují tomu, že škola umožňuje realizovat praxi v době výuky, přestože žáci navštěvují denní studium.

S problematikou učebních dokumentů souvisí i klasifikační řád. Byl schválen MŠMT v roce 1998 s platností od 1. září 1998 počínaje 1. ročníkem. Je velmi obecný, jednoznačně nestanoví podmínky postupu do vyššího ročníku, neřeší vůbec eventualitu, jak postupovat, pokud je žák neúspěšný při hodnocení jinou formou než zkouškou („splněno“, „splněno s klasifikací“). Do interních dokumentů VOŠ byly postupně zakotveny konkrétní zásady pro postup žáka do dalšího ročníku, ty však jdou nad rámec schváleného klasifikačního řádu (např. dávají žákovi možnost postupu i při nesplnění dvou studijních povinností). Klasifikační řád uvádí, že hodnocení zápisem „splněno“ potvrzuje, že žák v příslušném předmětu splnil požadavky průběžné kontroly a ve stanoveném rozsahu se účastnil výuky daného předmětu. Při nesplnění této povinnosti je však žákovi umožněn postup do vyššího ročníku. Zde by se měl účastnit výuky a zároveň splnit odložené povinnosti z předchozího ročníku, což nelze, neboť nemůže souběžně navštěvovat oba ročníky. I s dalšími zásadami klasifikačního řádu se nakládá ve škole velmi benevolentně a chybí účinná kontrola, takže ve 3. ročníku studuje (podle předložené povinné dokumentace) z celkového počtu 50 jen 12 žáků, kteří mají splněné všechny studijní povinnosti z předchozích ročníků.

Plánování je hodnoceno jako nevyhovující.

Organizování

Ředitel školy svolává pravidelné pedagogické rady (od začátku školního roku se do doby konání inspekce uskutečnily čtyři), těžištěm jejich jednání však byly spíše záležitosti organizačního a ekonomického rázu. Zápisy z jednání pedagogické rady v minulém školním roce nebyly inspekci předloženy. Detailně propracovaný organizační řád vymezuje kompetence vedoucích pracovníků, chybí však provázanost jednotlivých pracovišť a kontrola jejich činnosti. Kompetence a náplň práce vedoucích pracovníků a studijního oddělení jsou nejednoznačné a nevyvážené vzhledem k realizaci úkolů souvisejících se studiem žáků. Počet vedoucích pracovníků jednotlivých úseků je vzhledem k počtu žáků a ve srovnání se státními školami předimenzovaný. Vedení školy vydává průběžně množství příkazů, směrnic a sdělení, kterými reaguje na situaci ve škole. Tyto pokyny jsou velmi pečlivě vypracovány po stránce formální, vzhledem k dále zjištěným skutečnostem se však jeví jako neefektivní.

Pedagogická dokumentace má řadu zásadních nedostatků, údaje nemají potřebnou vypovídací hodnotu a některé dokumenty chybí zcela. Nebyly předloženy třídní knihy některých předmětů za zimní období šk. roku 2001/2002 (např.: kapitoly ze světových dějin - 1. roč., diskuse a polemika - 2. roč., mezinárodní vztahy - 3. roč.).

V evidenci žáků nejsou přesné údaje. ČŠI porovnála seznamy žáků a evidenci jejich docházky v třídních knihách (dále TK) jednotlivých předmětů v zimním období šk. roku 2001/2002 se stavy žáků podle listu žáka (chybně nazváno třídní výkaz) a s údaji, které škola vykazala na zahajovacím výkazu o počtu žáků (zachycuje stav k 15. říjnu 2001). Porovnáním byly zjištěny tyto rozpory:

- v 1. roč. v TK jednotlivých předmětů zapsáno 92 - 97 žáků, ve výkazu 101, podle listů žáků 100 (z toho 4 žáci zapsáni do 1. ročníku až po 15. říjnu 2001)

- ve 2. roč. zapsáno v TK 57 - 69, ve výkazu 73, podle listů žáků 69
- ve 3. roč. zapsáno v TK 44 - 51, ve výkazu 47, podle listů žáků 50.

Třídní výkazy jednotlivých ročníků nejsou k dispozici, přestože v průběhu minulé inspekce byly zavedeny.

Třídní knihy jsou vedeny pro jednotlivé předměty, odděleně na zimní a letní období. Nelze z nich zjistit, zda byl předmět skutečně odučen v požadovaném rozsahu (většinou dvouhodinové bloky) a kontrola docházky žáků po dnech je velmi obtížná. ČŠI byla předložena třídní kniha předmětu informatika a výpočetní technika (1. ročník zimní období šk. roku 2001/2002), v ní je datován a zapsán obsah jednotlivých odučených hodin a vedena evidence docházky žáků, přestože tento předmět nebyl podle rozvrhu realizován.

Předložený rozvrh letního období neodpovídá strukturou předmětů schválenému učebnímu plánu, na začátku tohoto období v něm ještě nebyly zahrnuty výběrové předměty (žáci si je teprve volili) a v jednom případě nebyl při alternativní výuce předmětu dodržen stejný počet hodin (3. roč., filozofie). Dělení ročníků na skupiny se uskutečňuje podle zájmu studentů o volitelné a výběrové předměty a není blíže organizačně zabezpečeno.

Předmětové komise nebo orgány obdobného charakteru nejsou zavedeny, spolupráce jednotlivých učitelů probíhá na neformální bázi, v případě externích učitelů je limitována jejich časovými možnostmi.

Ve škole není ustavena funkce ročníkového či třídního učitele. To má negativní dopad na informovanost žáků a následnou kontrolu plnění jejich studijních povinností. Informace o studiu (témata seminářů, výběrové předměty) a organizační pokyny získávají žáci formou sdělení na nástěnkách nebo osobním kontaktem se studijním oddělením. Žáci sami v zájmu zlepšení komunikace s vedením školy ustanovili v letošním školním roce studentský senát, v němž jsou zástupci všech ročníků.

Nedůsledné vedení pedagogické dokumentace a personální změny ve studijním oddělení mají negativní dopad na systém archivace povinné dokumentace.

Škola se na veřejnosti prezentuje dny otevřených dveří, žáci vydávají vlastní časopis a sborník prací. V době konání inspekce probíhala na půdě vedení školy a studentského senátu jednání o vzniku Rady školy. Je pozitivní a motivující, že žáci jsou vedeni k samostatnosti v oblasti uplatnění na trhu práce, to je dáno již povahou a zaměřením školy.

Organizování je hodnoceno jako pouze vyhovující

Vedení a motivování pracovníků

Ředitel školy se po nástupu do funkce postupně seznamoval s problematikou personálních vztahů ve škole i se zažitými formami řízení. Pro uplatnění vlastních představ o zajištění plynulého chodu a vývoje školy provedl v průběhu zimního semestru organizační změny. Došlo k výměně několika pedagogů (ukončili pracovní poměr dohodou, v jednom případě byla uplatněna forma okamžité výpovědi), nově byla obsazena funkce vedoucí studijního oddělení a od 1. února 2002 i funkce zástupce ředitele pro studium. Napjatou situaci eskalovala skutečnost, že v průběhu zimního semestru školního roku 2001/2002 nebyly vypláceny nenárokové výkonnostní prémie ani tzv. 14. plat. Vyhrocené personální vztahy se ředitel školy snaží zklidňovat pravidelným seznamováním zaměstnanců se svými záměry zejména na pedagogických radách a formou detailně vypracovaných příkazů, směrnic a pokynů. Ty však pedagogické záležitosti řeší jen okrajově a neodstraňují přetrvávající

problémy v komunikaci.

Mzdový předpis ze dne 23. srpna 1999 v obecných formulacích uvádí možnost udělení mimořádných odměn, výkonnostních prémie a dalšího platu, avšak ředitel školy nemá pro tyto účely konkretizovaná kritéria hodnocení pracovníků. V interních dokumentech není stanoven způsob uvádění nových učitelů, i když vzhledem k ojedinělosti realizovaného studijního oboru je značná část učitelů z řad externích pracovníků. Zvyšování kvalifikace pedagogických pracovníků je dáno jejich osobními ambicemi a vedení školy se snaží v rámci svých možností tyto aktivity podporovat.

Vedení a motivování je hodnoceno jako pouze vyhovující.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní systém je formálně stanoven, jednotliví pracovníci mají obecně určené kompetence i zodpovědnost za plnění úkolů. Vydávané písemné pokyny mají přesně definovanou platnost, návaznost, účinnost a konkrétní adresáty. Ze zjištěných skutečností vyplývá, že systém vnitřní kontroly se zaměřuje především na jiné oblasti (inventarizace, evidence klíčů, systém různobarevných průkazek, které opravňují ke vstupu do určitých částí objektu), než je pedagogický proces pro zhruba 220 žáků. Nedostatečně specifikované priority kontrolní činnosti jsou příčinou závad ve vedení pedagogické dokumentace. Důsledkem jsou i přetrvávající hrubé nedostatky v organizaci studia - chyby v realizaci učebního plánu, nedostatečná archivace dokumentů, nedůsledná a neprůhledná evidence studujících žáků, žáků s individuálním studijním plánem, žáků, kterým bylo povoleno opakování, absence přehledu o splnění či nesplnění studijních povinností jednotlivých žáků po skončení zkuškového období a s tím související žádosti o opakování předmětů. Činnost studijního oddělení, v jehož působnosti je vedení veškeré studijní agendy, je nedostatečná, stav řízení v této oblasti je nevyhovující. Situaci lze dokumentovat tím, že jedné žákyni bylo povoleno opakování druhého ročníku tohoto školního roku a po splnění předepsaných povinností v zimním období byla na letní období zařazena do ročníku třetího (ve kterém byla v zimním období vedena pouze v jednom předmětu, s hodnocením „splněno“, ač ředitel školy souběžné studium dvou ročníků nepovolil).

Při kontrole záznamů o absolutoriiích ve školním roce 2000/2001 zjistila ČŠI závažné nedostatky. „Protokol o absolutoriu - na třídu“ v červnovém termínu není vůbec vypracován, k dispozici jsou pouze „protokoly o absolutoriu - na žáka“. V nich jsou vyplněny patřičné údaje, ale tiskopis není nijak zabezpečen proti dodatečnému vpisování a vyskytují se neprokazatelně přepisované údaje. „Protokol o absolutoriu - na třídu“ v náhradním termínu v září je zaveden, ale nevyplněn. V minimálně dvou „protokolech o absolutoriu - na žáka“ není uvedeno složení celé komise. Porovnáním listů žáků ČŠI zjistila, že absolutorium bylo umožněno i žákům, kteří nemají ve svém listu žáka vyplněny všechny záznamy o splnění svých studijních povinností. Protokol o přijímacím řízení pro školní rok 2001/2002 nebyl v době konání inspekce k dispozici.

Provádění kontroly ve vzdělávacím procesu posuzovala inspekce v rámci společných hospitací s ředitelem školy. Následné rozborů hospitací, provedené ředitelem při pohovoru s učiteli, ukázaly jeho velmi dobré předpoklady pro tuto činnost. Dokázal konkrétně, bez frází posoudit kvalitu pedagoga, pojmenoval klady, ocenil i jednotlivosti, které přispívaly k atmosféře výuky, upozornil na slabší místa a doporučil vhodnější postup. I přes relativně krátkou dobu působení má ředitel o učitelích dobrý přehled a o kvalitu výuky má zájem. O tom svědčí i jím iniciovaná

anketa, v níž se žáci mohou vyslovit k jednotlivým předmětům i učitelům.

Kontrolní mechanismy jsou hodnoceny jako pouze vyhovující

Hodnocení podmínek vzdělávání

Plánování výuky vykazuje značné nedostatky zejména ve struktuře učebního plánu. Realizovaná výuka neodpovídá schváleným učebním dokumentům přibližně v 50%. Schválený klasifikační řád je pojat velmi obecně a v praxi škola jeho rámec překračuje.

Způsob organizování školy je předimenzovaný vzhledem k její velikosti. Projevuje se evidentní protiklad mezi detailně propracovaným systémem chodu školy a nesprávným vedením povinné školní dokumentace a evidence žáků.

V kontrolním systému ředitel školy podcenil oblast hlavní činnosti školy. Studijnímu oddělení, v němž navíc došlo k personální změně, ponechal neúměrný rozsah činnosti. Důsledkem jsou neprůkazné záznamy v povinné dokumentaci. Konkrétní kontrolu pedagogického procesu prováděnou ředitelem školy v době konání inspekce hodnotí ČŠI jako kvalitní a efektivní.

Oblast podmínek vzdělávání je vzhledem k zásadním nedostatkům v plánování, organizaci a kontrole pedagogického procesu hodnocena jako pouze vyhovující.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM
--

Ekonomické zabezpečení, čerpání a zúčtování finančních prostředků

VOŠ jako církevní škola obdržela po úpravách od MŠMT dotaci v konečné výši, bez dalšího členění výdajů. Pouze na částečnou úhradu nájemného bylo vyčleněno 19,6 % dotace. Počet přepočtených zaměstnanců byl nezávazně stanoven na 21,25 (skutečnost byla 23). Škola dotaci vyčerpala plně a přes masivní zapojení mimorozpočtových zdrojů (školné) je hospodářský výsledek roku 2001 stejně jako v roce 2000 záporný. Tento stav je mimo jiné ovlivněn způsobem odepisování majetku, při kterém nebyly odpisové sazby přizpůsobeny možnostem neziskové organizace. Odpisy majetku za rok 2001 dosáhly 15 % dotace. Roční cena za pronájem nebytových prostor činí 30 % dotace s tím, že v ceně je zahrnuto vytápění pronajatých prostor.

Státní dotace odpovídala po odečtení části nájemného výši osobních nákladů za rok 2000, ale meziroční nárůst osobních nákladů činil 17 %, t.j. přes 1 mil. Kč. VOŠ jako církevní škola provádí odměňování svých zaměstnanců podle zákona č. 1/1992 Sb., o mzdě, ve znění pozdějších předpisů, ale do svého mzdového předpisu převzala téměř všechna normativní a regulační pravidla daná zákonem č. 143/1992 Sb., o platu, ve znění pozdějších předpisů, včetně nařízení vlády 251/1992 Sb., o platových poměrech zaměstnanců. Zavádějící je forma platového výměru, který nereflektuje, že se jedná o smluvní mzdu, a svou strukturou věrně kopíruje platové výměry rozpočtových a některých dalších organizací a orgánů. Totéž lze

konstatovat o pracovních smlouvách.

Škola provedla finanční vypořádání dotace ze státního rozpočtu na rok 2001 dne 16.ledna 2002 podle požadavků MHMP. Dotace ze státního rozpočtu uhradila cca 60 % provozních nákladů školy.

Vedení účetnictví

Škola účtuje v podvojném účetnictví podle směrnic pro nevýdělečné organizace. Účtový rozvrh školy na sledované období byl sestaven nově, neboť škola přešla na jiný účtovací program. Chybou je, že do účtové osnovy nebyly zavedeny analytické účty pro oddělené sledování a účtování čerpání dotace.

Náležitosti účetních dokladů byly ověřovány na pokladních dokladech a na průvodních dokladech došlých faktur (likvidační postupky) zaúčtovaných v roce 2001. U pěti pokladních dokladů chybělo vyznačení obsahu účetního případu (účelu platby) a u všech účetních dokladů chyběly podpisy osoby odpovědné za zaúčtování, což je systémový nedostatek vedení školy, neboť směrnice ředitele školy č. 06/99 tento podpis nepožaduje. Neúčetní opravy účetních zápisů byly zjištěny na třech pokladních dokladech a na dvou likvidačních postupech. Současně byly zjištěny čtyři účetní případy, které vznikly v roce 2000 a byly zaúčtovány do roku 2001. Jednalo se o nákup knih a kancelářských potřeb.

Náklady na civilní službu byly chybně celé účtovány do mzdových nákladů, kam patří pouze služné, další náhrady měly být účtovány do jiných ostatních sociálních nákladů.

Hodnocení kvality výroční zprávy o hospodaření školy

Výroční zpráva o hospodaření školy za rok 2001 nebyla doposud vypracována, zpráva za rok 2000 se skládá z podrobné tabulky a rozsáhlého komentáře k jednotlivým sporným položkám. Přílohou však nebyla standardní Rozvaha a Výkaz zisku a ztrát.

Hodnocení efektivnosti využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

Efektivnost využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí byla zpochybněna nedostatky zjištěnými v účetnictví.

Vzhledem k tomu, že výuka neprobíhá podle schválených dokumentů, je čerpání prostředků přidělených ze státního rozpočtu neefektivní.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

V průběhu komplexní inspekce se uskutečnila beseda ČŠI se zástupci studentského senátu. Z jednání vyplynulo, že žáci vysoce kladně hodnotí odborné i osobnostní kvality vyučujících. Hlavní problém vidí v nedostatečné komunikaci s vedením školy, z toho pramení pocit určité nejistoty. Jinak žáci velmi oceňují celkovou atmosféru školy, kvalitu výuky i její personální zabezpečení.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, čj. 17 227/2001-21 ze dne 11. května 2001
- Zřizovací listina čj. 4282/95 ze dne 20. prosince 1995, dodatek č. 1 čj. 1990/96 ze dne 29. května 1996, dodatek č. 2 čj. 583/98 ze dne 24. února 1998
- Výkaz o vyšší odborné škole podle stavu k 15. říjnu 2001 Škol (MŠMT) V 10-01
- Učební dokumenty Vyšší odborné školy publicistiky čj. 27985/95-23 ze dne 3. května 1996
- Hodnocení a klasifikace studia (klasifikační řád) čj. 11930/98-23/231 ze dne 30. ledna 1998
- interní učební plán VOŠ na školní rok 2001/2002, zimní a letní období
- sylaby jednotlivých předmětů pro školní rok 2001/2002
- rozvrh hodin VOŠ ve školním roce 2001/2002, zimní a letní období
- Sdělení ŘŠ č. 36/01 o organizaci školního roku 2001/2002 ze dne 17. prosince 2001
- Organizační řád Vyšší odborné školy publicistiky (Organizační norma 02) ze dne 23. srpna 1999
- Školní řád VOŠ (Organizační norma 05) ze dne 26. září 2000
- Vnitřní normativní předpisy Vyšší odborné školy publicistiky platné k 6. únoru 2002 (Výtisk č. 4) - interní dokumenty školy
- zápisy z pedagogických rad za školní rok 2001/2002
- třídní knihy předmětů ve školním roce 2001/2002, zimní a letní období
- listy žáků VOŠ a seznamy žáků pro školní rok 2001/2002 předložené studijním oddělením
- „protokoly o absolutorích - na třídu a na žáka“ ve školním roce 2000/2001 (termín červen a září 2001)
- interní mzdový předpis ze dne 23. srpna 1999
- rozbor hospodaření školy za rok 2000
- rozbor hospodaření školy za 1. - 3. čtvrtletí 2001
- účet zisků a ztrát za rok 2000 a 2001
- rozúčtování mezd za rok 2000 a 2001
- sestava PAM/VEMA 16.04 o civilní službě
- deník hlavní účetní knihy za leden 2001
- pokladní doklady z ledna 2001 s přílohami č. P5, P9, P11 a P27
- pokladní doklady 9/2001, 11/2001, 14/2001, 27/2001 a 101/2001
- účetní doklady č. P14/01, P187/00, FP 08/00, FP 91/01
- osobní spisy zaměstnanců
- nájemní smlouva ze dne 15. července 1997 s dodatky č. 1 - 8

ZÁVĚR

Výuku ve Vyšší odborné škole publicistiky vesměs zajišťují kvalitní učitelé s dlouholetou pedagogickou i odbornou praxí, jejich bezprostřední příprava na hodiny je velmi dobrá. Výuka směřuje k budoucí profesi žáků, akcentuje teoretické znalosti i získávání praktických

zkušeností, nedílnou součástí výuky je praxe a práce v cvičném mediálním studiu. Negativním jevem je nesoulad realizovaného učiva s platnými učebními dokumenty. V celé škole vládne přátelská atmosféra, žáci nejsou i přes náročnost studia stresováni, někdy však jsou učitelé až příliš benevolentní (tolerují pozdní příchody, vyřizování telefonních hovorů během výuky, nesledují přesně docházku a pod.).

Kvalita výuky ve Vyšší odborné škole publicistiky je hodnocena jako velmi dobrá.

Oblast podmínek vzdělávání vykazuje značné nedostatky, které přetrvávají již z minulého období. Předchozí orientační inspekce (z roku 1999) konstatovala v této oblasti určité zlepšení oproti inspekční zprávě z roku 1997, to však mělo pouze krátkodobý charakter. Nový ředitel školy zatím nezajistil funkčnost všech složek řízení.

Interní učební plány nerespektují učební dokumenty schválené MŠMT. Diference se objevují v obsahu i rozsahu jednotlivých předmětů, v jejich časovém zařazování do rozvrhu a ve způsobu jejich klasifikace.

Také v organizování školy přetrvávají značné nedostatky. Jejich důsledkem je nesprávné vedení povinné dokumentace i chybně pojatá organizace školního roku (nejasnosti kolem termínu praxí, zahájení výuky odborných předmětů v říjnu).

Ředitel školy převedl značné kompetence na studijní oddělení, podcenil však kontrolní činnost v této oblasti. V důsledku toho ČŠI konstatovala neprůkaznost některých záznamů a rozpory v evidenci žáků. Bezprostřední kontrola pedagogického procesu formou hospitací ředitele školy je na velmi dobré úrovni.

V personální oblasti došlo během zimního období tohoto školního roku k několika změnám, ředitel usiluje o zlepšení komunikace s pracovníky i žáky školy. Trvalou snahou vedení školy je získávání finančních prostředků na nadstandardní vybavení mediálních studií a počítačové učebny. Škola rovněž navazuje spolupráci s různými mediálními pracovišti, na kterých pak mohou žáci konat praxe.

Realizovaná výuka přibližně v 50% neodpovídá schváleným učebním dokumentům. Z tohoto důvodu byly prostředky vynaložené na tento účel ze státního rozpočtu čerpány neefektivně.

Podmínky vzdělávání hodnotí ČŠI jako pouze vyhovující.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Jana Bílková	J. Bílková, v.r.
Členové týmu	Mgr. Milan Chmelař	M. Chmelař, v.r.
	Mgr. Hana Zvoníková	H. Zvoníková, v.r.
Další zaměstnanci ČŠI	PhDr. Václav Flegl PhDr. Josef Maršík, CSc. Ing. Petr Adámek Ing. Jana Strnadová	

V Praze dne 4. března 2002

Přílohy

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: .8. března 2002

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

PhDr. Petr Brichtcín, ředitel školy

P. Brichtcín, v.r.
podpis

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>

Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy: Magistrát hl. m. Prahy, odbor školství	2002-04-23	010 393/02-5154
Zřizovatel Arcibiskupství pražské, Hradčanské nám. 16, Praha 1	2002-04-23	010 394/02-5154

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
2002-05-02	321/02	Připomínky byly podány.